

Strategi för samverkan

Västerhavets vattenförvaltning över gränsen Sverige-Norge 2022-2027

Länsstyrelsen
Västra Götaland

 VATTENMYNDIGHETEN
Västerhavet

Titel: Strategi för samverkan - vattenförvaltning över gränsen Sverige-Norge 2022-2027

Styrdokument för Länsstyrelsen Västra Götaland – Vattenmyndigheten för Västerhavets vattendistrikt – i Sverige och Innlandet och Viken vannregion i Norge.

Diarienummer: 537-17228-2022

Ansvarigt vattendistrikt: Västerhavets vattendistrikt

Omslagsbild: Elvbrua – Tore Qvenild

Tryckning: Endast digital utgåva

Upplaga: Digital utgåva

Strategin beslutades av landshövding Sten Tolgfors den 23 mars 2023

Innehåll

1. Inledning	3
2. Utmaningar.....	5
3. Vilka är våra mål?	6
3.1 FN:s hållbarhetsmål / Agenda 2030	6
3.2 Hur tar vi oss dit?	6

1. Inledning

Vatten vet inga gränser. Ändå finns det administrativa gränser som vi behöver förhålla oss till inom vattenförvaltningen. Både Sverige och Norge har avrinningsområden som sträcker sig över landsgränsen. Vattenförekomster kan också sträcka sig över båda sidor gränsen, vilket gör att de utmaningar som respektive land arbetar med påverkar det andra landet. Därför krävs samordning av förvaltningen av dessa vatten. Det finns ett nationellt samarbetsavtal¹ mellan *Havs- och vattenmyndigheten* i Sverige och *Miljödirektoratet* i Norge. Utöver det finns det också ett behov av att fördjupa och konkretisera samarbetet ytterligare på en regional nivå. Därför har *Västerhavets vattendistrikt* tagit fram denna samverkansstrategi. Norge och Sverige har olika utformning av sin administrativa organisation. Det innebär att vattenförvaltningsfrågor inte nödvändigtvis beslutas på samma nivå på båda sidor av gränsen. Denna strategi är därför av övergripande karaktär och beskriver de frågor och utmaningar inom vattenförvaltningen där *Västerhavets vattendistrikt* och *Innlandet og Viken* behöver samverka.

Denna samverkansstrategi har även en tillhörande samverkansplan. Samverkansplanen är av mer detaljerad karaktär och beskriver samverkan med förslag på tillhörande aktiviteter och ansvar för respektive år fram till 2027.

Samverkansstrategin beskriver vilka prioriteringar vi gör i samarbetet mellan Norge och Sverige i vattenförvaltningsarbetet. Dessa prioriteringar dockar i Agenda 2030, framför allt:

- Mål 6: Rent vatten och sanitet för alla.
- Mål 13: Bekämpa klimatförändringar.
- Mål 14: Hav och marina resurser.
- Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald.
- Mål 17: Genomförande och globalt partnerskap.

För att tydligt beskriva historiken bakom denna samverkansstrategi med tillhörande samverkansplan, finns även en bakgrundsrapport för arbetet i Sverige. I rapporten beskriver vi hur arbetet i stort har gått till och vad som har lett fram till var vi är idag. Vi beskriver även olika dokument som påverkar och ligger till grund för vårt arbete.

Syftet med denna strategi är att få till ett löpande gott samarbete i vattenförvaltningsfrågor mellan berörda myndigheter i *Innlandet og Viken vannregion* och *Västerhavets vattendistrikt*. Den här strategin är avgränsad till de frågor som hamnar inom EU:s ramdirektiv för vattenförvaltning.

Denna strategi berör enbart de huvudavrinningsområden som delas mellan *Västerhavets vattendistrikt* och *Innlandet og Viken vannregion* (karta 1), vilket är följande områden.

- Från Norge till Sverige: Göta älvs huvudavrinningsområde där Trysilälven/Klarälven utgör det största avrinningsområdet, men mindre delar av Norsälven, Byälven och Upperudsälven ligger också inom Norge.
- Från Sverige till Norge: Enningdalsälven samt ett mindre avrinningsområde i nordligaste Värmland som är en del av Glomma på den norska sidan.

Dessutom berörs kustvattnen i Idefjorden, Singlefjorden och N n Bohusläns skärgårds kustvatten som sträcker sig över båda sidor av gränsen.

¹ Samarbetsavtal för 2021–2027 mellan Havs- och vattenmyndigheten (Sverige) och Miljödirektoratet (Norge): Samarbete om vattenförvaltning enligt EUs ramdirektiv för vatten (dnr HaV: 04451–2020).

Karta 1. Västerhavets vattendistrikt och Innlandet og Viken vannregion i Norge med angränsande distrikt/vannregioner. Streckade fält är avrinningsområden som korsar riksgränsen. Ljusgula områden i Sverige rinner till Innlandet og Viken, rödaktiga områden i Norge rinner till Västerhavet. Även Göta älvs källor i Rogalområdet har rödaktig färg.

För ytterligare information om de gränsvattenförekomster som finns i Västerhavets vattendistrikt, se Bilaga 9C² till Förvaltningsplan för Västerhavets vattendistrikt.

För ytterligare information om de gränsvattenförekomster som finns i *Innlandet og Viken vannregion*, se Regional vannförvaltningsplan for de norske deler av Västerhavets vannregion 2022–2027 (Göta älvs huvudavrinningsområde) och Regional vannförvaltningsplan for Innlandet og Viken vannregion 2022–2027 (Enningdalselva og kystvannforekomster).

² [Förvaltningsplan för vatten 2022–2027 Västerhavets vattendistrikt \(vattenmyndigheterna.se\)](https://vattenmyndigheterna.se)

2. Utmaningar

I detta kapitel listas några av de större utmaningar vi ser inom tidsramen för denna strategi (2022-2027). Dessa utmaningar beskrivs mer ingående i samverkansplanen. Där finns också information om vem som har ansvaret i respektive land. Denna lista kan komma att revideras under arbetets gång, om nya behov visar sig längs vägen.

Dessa utmaningar behöver vi samverka om:

- Främmande arter, hotade arter och skyddade områden
- Försurning
- Fisk (beståndsstatus)
- Fysisk påverkan (ej vattenkraft)
- Miljögifter
- Miljökvalitetsnormer/miljömål
- Påverkan, statusklassning, riskbedömning och åtgärder
- Skogsbruk
- Spridning av parasiter och sjukdomar
- Vattenbruk
- Vattenkraft i gränsvatten – administrativa processer
- Övergödning
- Informationsutbyte över gränsen -Viktigt med tidig information och eventuell dialog om dessa ämnen:
 - Övervakning.
 - Samråd.
 - Rapportering.

3. Vilka är våra mål?

Samverkansstrategin identifierar vilka mål vi ska fokusera på. I samverkansplanen finns mer detaljerade beskrivningar av hur och när de ska genomföras.

Nedan listas de mål som vi ser att vi behöver nå, utifrån de problemområden vi har idag.

- Gemensamt identifiera information som är av vikt att dela mellan distrikten inom vattenförvaltningsområdet.
- Ökad kunskap mellan distrikten och vilka utmaningar vi står inför.
- Identifiera främmande arter som länderna anser prioriterade för åtgärder i respektive distrikt.
- Synkronisera åtgärdsarbetet för de främmande arter som distrikten anser är prioriterade för åtgärder.
- Ökad kunskap och synkronisering i bedömningarna av betydande påverkan, statusklassning, risk, åtgärdsbehov och miljö kvalitetsnormer/miljömål för de vattenförekomster som bryts över distriktsgränsen. Även i hanteringen av *Mindre stränga krav* och *Kraftigt modifierat vatten* (KMOV).
- Lyfta arbetet med försurningsfrågan för förvaltningscykel 2021–2027.
- Titta på möjligheter till samarbete mellan länderna i arbetet med vattenkraftverksamheten över distriktsgränsen.

3.1 FN:s hållbarhetsmål / Agenda 2030

Vattenförvaltning är ett viktigt bidrag för att uppfylla FN:s hållbarhetsmål. Samarbetet om gränsvattnet bidrar till detta, bland annat hållbarhetsmål 17: Genomförande och globalt partnerskap, som handlar om samverkan.

Hållbarhetsmål 6: Rent vatten och sanitet för alla, har delmål som är relaterade till arbetet inom vattenförvaltning:

- 6.1 Säkerställa tillgång till säkert dricksvatten.
- 6.3 Säkerställa bättre vattenkvalitet genom att minska föroreningarna.
- 6.5 Inför en samordnad vattenförvaltning på alla nivåer.
- 6.6 Skydda och återställa vattenkosystem.
- 6.b Stärka lokalt deltagande i vattenförvaltningen.

Arbetet med vattenförvaltning ska också bidra till att uppfylla flera andra hållbarhetsmål:

- Att nå vattenförvaltningens mål om god miljöstatus kommer att bidra till att uppfylla hållbarhetsmål 14 som handlar om att värna om det marina livet och hållbarhetsmål 15 som handlar om att värna om ekosystem och biologisk mångfald.
- Återställande av vattendrag med översvännings- och våtmarker, eller öppnande av slutna vattendrag, är åtgärder som kan säkerställa uppfyllandet av vattenförvaltningens mål. Samtidigt finns det naturbaserade lösningar för att hantera översvämningar och ytvatten. Detta är relevant under hållbarhetsmål 13 om anpassning till klimatförändringar.

3.2 Hur tar vi oss dit?

För att kunna nå målen i strategin behöver vi genomföra ett flertal aktiviteter och möten. Detta arbete struktureras i samverkansplanen mellan *Västerhavets vattendistrikt* och *Innlandet* och *Viken vannregion* som

preciserar vad som behövs göras, när och av vem. I samverkansplanen tydliggörs de olika administrativa ansvarsområdena som skiljer sig mellan länderna. Samverkansplanen är ett levande dokument som kan komma att revideras utifrån behov under förvaltningscykelns gång.

Arbetet sker genom att berörda myndigheter träffas två gånger per år för att följa upp målen i strategin och uppdatera arbetet utifrån samverkansplanen. Mötena kan ske digitalt eller fysiskt beroende på behov och omständigheter. Norge och Sverige är värdnation vartannat år. Vattenmyndigheten Västerhavet ansvarar för att skicka ut kallelser när Sverige är värdland.

Mellan dessa möten hålls kontakten mellan representanter från respektive land, som konkret arbetar med utmaningarna som nämns i strategin och aktiviteterna i samverkansplanen.

Vi vill med detta dokument få till ett ännu bättre samarbete genom att förtydliga vem som har vilket ansvar i de båda länderna och vad vi menar med samverkan. Vi vill också skapa förståelse för varandras arbetsätt och organisationer. Målet är ett smidigt samarbete präglad av förståelse och konstruktiva lösningar för att uppnå vattendirektivets mål.

Denna strategi är antagen av:

För länsstyrelsen i Västra Götalands län, tillika vattenmyndighet för Västerhavets vattendistrikt:
Landshövding Sten Tolgfors.

För länsstyrelsen i Värmlands län: Landshövding Georg André.

I Norge beslutas strategin för Vannregionmyndigheten Innlandet og Viken av Annette Lindahl Raakil, leder i vannregionutvalget och Fylkesråd for plan, klima og miljø i Viken fylkeskommune.

I detta ärende har landshövding Sten Tolgfors beslutat. Föredragande har varit vattenvårdsdirektör Annika Ekvall.

Länsstyrelsens ärendehantering är digital och detta beslut saknar därför underskrift.

vattenmyndigheterna.se